

Mededeling nr. 22

Vrijhandelsakkoord tussen de Europese Unie (EU) en Zuid-Korea

In deze mededeling worden de belangrijkste aspecten toegelicht van het bij het Vrijhandelsakkoord tussen de EU en Zuid-Korea behorende oorsprongsprotocol.

22.1 Inleiding

Het Vrijhandelsakkoord tussen de Europese Unie en Zuid-Korea (Free Trade Agreement between the European Union and the Republic of Korea, hierna FTA EU-Zuid-Korea) is gepubliceerd in Publicatieblad EU serie L nr. 127 van 14 mei 2011. Het akkoord was per 1 juli 2011 voorlopig van toepassing en is in december 2015 officieel in werking getreden.

Deze Mededeling gaat over de voorwaarden die in acht moeten worden genomen om producten van preferentiële oorsprong uit Zuid-Korea of uit de Europese Unie in het wederzijdse goederen-verkeer – al dan niet binnen een tariefcontingent – vrij van invoerrechten te kunnen importeren. De voorwaarden zijn opgenomen in het bij de FTA EU-Zuid-Korea behorende ‘Protocol betreffende de definitie van het begrip ‘producten van oorsprong’ en methoden van administratieve samenwerking’ (hierna: het Protocol). Hierna volgt een toelichting op de belangrijkste elementen van het Protocol.

22.2 Oorsprongsregels

Om producten als van oorsprong uit de Europese Unie of uit Zuid-Korea te kunnen betitelen moeten ze volledig zijn verkregen of een toereikende be- of verwerking hebben ondergaan.

Volledig verkregen

Volgens artikel 2 van het Protocol worden goederen als van oorsprong uit de Europese Unie of Zuid-Korea beschouwd indien de goederen in Zuid-Korea of in de Europese Unie volledig zijn verkregen volgens de bepalingen van artikel 4 van het Protocol. In artikel 4 vindt u een opsomming van de producten die als volledig verkregen worden beschouwd.

Toereikende productie

Producten die niet volledig zijn verkregen maar zijn geproduceerd uit niet van oorsprong zijnde materialen worden als van oorsprong beschouwd als zij in Zuid-Korea of in de Europese Unie een toereikende be- of verwerking (de zgn. toereikende productie) hebben ondergaan volgens de voorwaarden die zijn gesteld in artikel 5 van het Protocol. Dit artikel verwijst hiervoor naar Bijlage II of II(a) bij het Protocol. In Bijlage II van het Protocol vindt u per product de vereiste be- of verwerkingen die de niet van oorsprong zijnde materialen moeten ondergaan om aan het eindproduct de oorsprong te verlenen (de product specifieke oorsprongsregels ofwel de zgn. lijstregels). Uit artikel 5, lid 1, letter b van het Protocol volgt dat een product dat is geproduceerd uit niet van oorsprong zijnde materialen en volgens de lijstregel als van oorsprong wordt beschouwd, zonder beperkingen kan worden gebruikt bij de productie van een ander product. Er behoeft dan niet opnieuw rekening te worden gehouden met deze niet van oorsprong zijnde materialen. In bijlage IIA is een aantal producten opgesomd met daarbij de Oorsprongsregels die uitsluitend van toepassing zijn op bewerkingen die plaats kunnen vinden in Zuid-Korea. Deze oorsprongsregels zijn afwijkingen (derogaties) ten opzichte van de oorsprongsregels die zijn opgenomen in bijlage II. Omdat de producten die zijn verkregen met toepassing van de oorsprongsregels van bijlage IIA bij invoer in de EU zijn gecontingenteerd moet de Zuid-Koreaanse exporteur dit expliciet vermelden op het oorsprongsbewijs: ‘Derogation Annex IIA of the Protocol’.

22.3 Ontoereikende productie

In artikel 6 van het Protocol zijn de bewerkingen opgesomd die als onvoldoende worden beschouwd om aan een product de oorsprong te verlenen (de zgn. ontoereikende productie).

22.4 Tolerantieregel

Niet van oorsprong zijnde materialen die niet aan de voorwaarden van Bijlage II bij het Protocol voldoen, met uitzondering van de hoofdstukken 50 tot en met 63 van het Geharmoniseerd Systeem, mogen toch worden gebruikt bij de productie van een product als is voldaan aan de in artikel 5, lid 2 van het Protocol genoemde voorwaarden. Deze houden het volgende in:

de totale waarde van de gebruikte niet van oorsprong zijnde materialen bedraagt niet meer dan 10% van de prijs af fabriek van het eindproduct de in de lijst in bijlage II vermelde maximumwaarden voor niet van oorsprong zijnde materialen wordt niet overschreden.

De tolerantieregel kan niet worden toegepast met gebruikmaking van de oorsprongsregels van bijlage IIIA.

22.5 Bilaterale cumulatie

Artikel 3 van het Protocol voorziet in bilaterale cumulatie tussen de EU en Zuid-Korea. Goederen van oorsprong uit de ene Partij worden aangemerkt als te zijn van oorsprong uit de andere Partij voor zover de daar uitgevoerde bewerkingen verder gaan dan de ontoereikende productie zoals neergelegd in artikel 6 van het Protocol.

22.6 Boekhoudkundige scheiding

Artikel 11 van het Protocol stelt dat identieke – en onderling verwisselbare – materialen van oorsprong en niet van oorsprong fysiek gescheiden moeten worden opgeslagen. Boekhoudkundige scheiding is evenwel ook mogelijk indien het aanhouden van gescheiden voorraden met aanzienlijke kosten en moeilijkheden gepaard gaat mits daaruit komt vast te staan dat bij de vervaardiging van een product in een bepaalde periode (bijv. een boekjaar) niet meer materialen niet van oorsprong zijn gebruikt dan het geval zou zijn geweest indien de goederen wel fysiek waren gescheiden. De douaneautoriteiten van de Europese Unie en Zuid-Korea zelf mogen bepalen of zij daarvoor vooraf een vergunning aan markt-deelnemers verlenen. In de Europese Unie is hiervoor inderdaad een vergunning vereist.

22.7 Territorialiteitsbeginsel

In beginsel mogen goederen van oorsprong uit een Partij niet tussentijds worden bewerkt in een derde land. In alle oorsprongs-protocollen is het echter toegestaan dat goederen niettemin mogen worden geëxporteerd naar een derde land. Voorwaarde hierbij is dat ten behoeve van de douaneautoriteiten wordt aangetoond dat de goederen bij wederinvoer dezelfde goederen zijn als goederen die eerder werden uitgevoerd en de goederen tijdens hun verblijf in het derde land geen andere bewerkingen hebben ondergaan dan die ter behoud van de goede staat. Dit is in artikel 12 van het Protocol op dezelfde wijze verwoord. Artikel 12, lid 3 staat echter toe dat bepaalde goederen uit Zuid-Korea tijdelijk worden uitgevoerd naar aangewezen geografische economische zones om verder te worden bewerkt om vervolgens in Zuid-Korea te worden wederingevoerd zonder dat zij de oorsprong Zuid-Korea verliezen. Deze economische zones worden aangewezen door een Comité bestaande uit functionarissen van beide Partijen volgens de bepalingen van bijlage IV. Op dit moment zijn nog geen zones aangewezen.

22.8 Rechtstreeks vervoer

Artikel 13 van het Protocol stelt de gebruikelijke voorwaarden met betrekking tot de voorwaarde van rechtstreeks vervoer. Goederen moeten rechtstreeks worden vervoerd tussen de Partijen. Indien tijdens het vervoer een derde land wordt aangedaan is dit toegestaan mits de goederen onder douanetoezicht zijn gebleven en geen andere be- of verwerkingen hebben ondergaan dan lossen en laden. Behandelingen ter behoud van de goede staat zijn toegestaan. Het bewijs dat aan deze voorwaarden is voldaan moet bij invoer door de importeur worden geleverd.

22.9 No draw back-bepaling

Artikel 14 van het Protocol bevat de no draw back bepaling (een verbod op teruggaaf of vrijstelling) die er op is gericht dat derde landen materialen die bij de vervaardiging worden gebruikt in het vrije verkeer zijn. Deze bepaling is vooralsnog niet van toepassing. Vijf jaar na de inwerkingtreding van de Overeenkomst kunnen de EU en Zuid-Korea op verzoek hun vrijstellingsregiem evalueren om te bezien of aanpassingen nodig zijn. Een jaar na de inwerkingtreding van de Overeenkomst – en vervolgens ieder jaar daarop volgend – zullen achteraf statistische gegevens worden uitgewisseld over de materialen en de aantallen waarvoor vrijstelling van douanerechten werd verleend. Deze voorziening dient er voor te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik van de no draw back bepaling, goederen uit derde landen onder een gunstige regiem worden ingevoerd dan wanneer zij rechtstreeks zouden zijn uitgevoerd uit het derde land. Indien nodig kan de no draw back bepaling dan worden ingesteld.

22.10 Bewijs van oorsprong

Bij invoer van goederen uit een Partij met aanspraak op een preferentiële tariefbehandeling moet de oorsprong worden aangetoond. In artikel 15 van het Protocol is er in voorzien dat in het wederzijdse handelsverkeer de oorsprong van de goederen wordt aangetoond door middel van een oorsprongsverklaring (factuurverklaring).

De tekst van de oorsprongsverklaring in de talen van de EU en in het Koreaans is opgenomen in bijlage III bij het Protocol. Voor zendingen met een waarde van niet meer dan € 6.000 kan iedere exporteur een oorsprongsverklaring stellen.

Voor zendingen met een hogere waarde dient de exporteur in het bezit te zijn van een vergunning Toegelaten Exporteur. Aanvragen voor de vergunning dienen door de exporteurs te worden ingediend met gebruikmaking van het aanvraagformulier dat te vinden is op Douane.nl

22.11 Geldigheidsduur bewijs van oorsprong

De oorsprongsverklaringen hebben een geldigheidsduur van 12 maanden vanaf de datum van afgifte in de partij van uitvoer. Binnen deze termijn moeten ze bij de douaneautoriteiten van het land van invoer worden overgelegd cq ter beschikking worden gehouden van de douane. Een bewijs van oorsprong dat wordt ingediend bij de douaneautoriteiten na het verstrijken van de geldigheidsduur, kan alsnog geaccepteerd worden in het kader van de toepassing van een preferentieel tarief wanneer het verzuim om de verklaring tijdig in te dienen te wijten is aan buitengewone omstandigheden. In andere gevallen kunnen de douaneautoriteiten het bewijs van oorsprong accepteren wanneer de goederen zijn aangegeven voor het verstrijken van de geldigheidsduur. Ingeval de geldigheidstermijn van een oorsprongsverklaring verstrijkt tijdens de opslag van de goederen onder douanetoezicht, wordt de geldigheid 'bevroren'. Zie hiervoor het Handboek Douane, 8.00.00 Preferentiële oorsprong en herkomst, paragraaf 7.1.18 Voorkoming van het verstrijken van de geldigheidsduur tijdens opslag.

22.12 Deelzendingen

Artikel 20 van het Protocol bevat de voorwaarden om producten in deelzendingen te kunnen importeren met gebruikmaking van één enkel bewijs van oorsprong. Het gaat hierbij dan om gedemonteerde of niet-gemonteerde producten in de zin van algemene regel 2, onder a) van het Geharmoniseerd Systeem die onder de afdelingen XVI en XVII of de posten 7308 en 9406 van het Geharmoniseerd Systeem vallen. De importeur moet er om verzoeken en de douaneautoriteiten van het land van invoer stellen hier de voorwaarden. Het bewijs van oorsprong moet bij de douaneautoriteiten worden ingediend bij de eerste deelzending.

22.13 Vrijstelling van een bewijs van oorsprong – Kleine zendingen en reizigersbagage

Een bewijs van oorsprong is op grond van artikel 21 van het Protocol niet vereist om de oorsprong van producten aan te tonen en gebruik te maken van een preferentiële tariefbehandeling als het gaat om kleine zendingen van private personen naar private personen of om persoonlijke bagage van een reiziger (reizigersbagage). Het mag dan dus niet gaan om handelsverkeer.

Invoer die sporadisch is en slechts bestaat uit producten voor persoonlijk gebruik van de ontvangers of reizigers of hun families wordt niet gezien als handelsverkeer wanneer uit de aard en hoeveelheid van de producten duidelijk blijkt dat er geen commercieel doel aan verbonden is. De totale waarde van deze producten mag bij invoer in de Europese Unie niet meer bedragen dan 500 euro in het geval van kleine zendingen en niet meer dan 1.200 euro wanneer het reizigersbagage betreft. Bij invoer in Zuid-Korea mag de waarde in beide gevallen niet meer zijn dan 1000 Amerikaanse dollar.

22.14 Bewijs van oorsprong en onderliggende bewijsstukken

Op elk moment moet de exporteur in staat zijn om op verzoek van de douaneautoriteiten van de exporterende partij de onderliggende bewijsstukken, waaruit de oorsprongsstatus van de producten en het voldoen aan de overige voorwaarden in het Protocol blijkt, te overleggen.

De bewijsstukken die hier in gevolge artikel 22 van het Protocol onder andere voor gebruikt kunnen worden bestaan uit:

- a) direct bewijs van de door de exporteur of leverancier uitgevoerde handelingen om de goederen te verkrijgen, bijvoorbeeld opgenomen in zijn boekhouding;
- b) documenten die de oorsprong van de gebruikte materialen aantonen, uitgegeven of opgemaakt in de Europese Unie of Zuid-Korea, waar deze documenten gebruikt worden in overeenstemming met het nationale recht; of
- c) documenten die het be- of verwerken van materialen in de Europese Unie of Zuid-Korea aantonen, en die zijn uitgegeven of opgemaakt in de Europese Unie of Zuid-Korea, waar deze documenten gebruikt worden in overeenstemming met het nationale recht; of
- d) bewijs van oorsprong, uitgegeven of opgemaakt in de Europese Unie of Zuid-Korea, dat de oorsprongsstatus van gebruikte materialen kan aantonen.

Bewaartermijn

Iedere exporteur die een oorsprongsverklaring heeft opgesteld heeft aangevraagd, heeft op grond van artikel 23 van het Protocol de verplichting om een kopie van de oorsprongsverklaring en de bewijsstukken die hieraan ten grondslag liggen te bewaren. Het bewijs van oorsprong en de onderliggende bewijsstukken moeten gedurende drie jaar, of langer indien dit is vastgesteld door de partij van uitvoer, na de afgifte van het bewijs van oorsprong worden bewaard. In Nederland geldt hiervoor een bewaartermijn van zeven jaar.

22.15 Bewijs van oorsprong – Bescheidcodes in de douaneaangifte

Voor het preferentiële tarief voor goederen van oorsprong uit Zuid-Korea (preferentiecode 300) kunnen de volgende bescheidcodes in de douaneaangifte voor het vrije verkeer worden vermeld:

- U162 oorsprongsverklaring, voor zendingen waarvan de waarde van de producten van oorsprong niet hoger is dan € 6.000
- N864 oorsprongsverklaring, opgesteld door een Toegelaten Exporteur.

Om in de douaneaangifte voor het vrije verkeer naar de oorsprongsverklaring te verwijzen, vermeldt de aangever onder 'bescheid-identificatie' het documentnummer waarop de verklaring is gesteld. Daarnaast dient de datum van afgifte van de oorsprongsverklaring te worden vermeld volgens het format 'jjjjmmdd'.

22.16 Meer informatie

Indien u naar aanleiding van deze Mededeling vragen heeft, kunt u via de e-mail contact opnemen met de helpdesk van het Landelijk Oorsprong Team. E-mail: helpdesk.oorsprongszaken@douane.nl